

A világ egyszerűsége

Általában akkor mondják az emberre, hogy "haditudósító", amikor már túl van az első bejelentkezésén egy konfliktuszónából. Hogy mi az a konfliktuszóna? Egy ország, egy hely, ahol politikai feszültség van, amely olyan szinten felfokozott, hogy gyakorlatilag bármikor robbanhat. Egy háború konfliktuszóna. De konfliktuszóna egy járványkitörés utáni lepratábor is. És persze konfliktuszóna egy forradalom.

Az én keresztségem Csád volt, 2006-ban. A Magyar Narancsnak jelentkeztem be, és a szabadon engedett gyerekkatonákról írtam, a darfúri konfliktus közepéből. Huszonhat éves voltam, és rettegettem attól, hogy úgy öregszem és halok meg, hogy nem látok semmit az európai, tágabb értelemben a nyugati üvegburán kívül. Az akkori főszerkesztőm látott fantáziát az ilyen cikkekben, így további helyekre küldött: jártam Gázában, Jemenben, Nigériában, Csernobilban, és így tovább.

Az ember megszereti a szabadságot, ami ezzel a munkával jár.

Nem tudom, mi teszi a haditudósítót – a háborún kívül, és hogy ott van.

A mi országunk egy kicsi ország, a bajaink hatalmasak, így nem igazán van szükség küldött háborús tudósítókra – akik mégis ebben a szakmában dolgoznak, ismerik egymást. Tudunk egymásról, mint öröm és bánat.

Az én szubjektív válaszom arra, hogy miért csinálom ezt a munkát, a következő: a legelső alkalommal, amint betettem a lábamat egy konfliktuszónába, megcsapott a világ egyszerűsége. Egy háborúban a dolgok ugyanis leegyszerűsödnek igenre és nemre, életre és halálra, nappalokra és éjszakákra. Életben maradsz, ha jó döntést hozol, és meghalsz, ha rosszat – minden ilyen egyszerű.

Nem kell azon agyalnod, hogy ki, mit, mennyiért ad el, nincs lakásrezsi, hülye politikusok, megvadult, aljas értelmiségiek, számítógépes barátok és szerelmek – csak a végletes igen vagy nem van.

Ez olyan, mint a drog. Nehezen tudsz elképzelni bármi mást, ha megismered a szabadságnak ezt a fokát, az érzést, hogy ha meg is halsz, nem véletlenül és esetlegesen. Nem az unalom öl meg és a magadnak gyártott jóléti problémáid.

Egy idő után nehezen tudsz élni a vér dobolása nélkül a homlokodban, a hihetetlen ragaszkodás nélkül az élethez, ami jellemez egy konfliktuszóna közepén. Rászoksz.

Na, ez a titok. Ezért lettem én háborús tudósító. Ezért költöztem ki a Közel-Keletre, bérlek lakást Kairóban. Szerencsés vagyok, mert sok újság gondolja úgy, hogy érdemes fizetnie az írásaimért, értek a Közel-Kelethez és Afrikához. Elegen vannak hozzá, hogy megéljek abból, hogy ezt a munkát végzem.

Hét év szaladt el, mióta elkezdtem háborús tudósítóként dolgozni. Ez alatt a hét év alatt arcok, szagok, képek égtek bele az agyamba. Látom őket, amikor lehunyom a szemem, örökre élesek maradnak és itt lesznek velem, amíg élek. Személyesen ismerek beduionkat, akik úgy kelnek át a sivatagon, mint a hajósok, mudzsahideket, olyan fegyveres csoportokat, akiket a fél világ terrorszervezetként jegyez. Ismerek utcagyerekeket, akik többet tudnak az életről, mint bárki valaha is fog Európa nyugodt vidékén, forradalmárokat, akik hisznek abban, hogy a világ megváltoztatható.

Azt pedig, hogy élek, én tudom a legjobban a világon.

Jászberényi Sándor
(1980, Sopron)
újságíró, novellista

Haditudósítóként járt Csádban (darfúri konfliktus), Jemenben, Líbiában, Nigériában, a Gázai Övezetben, Egyiptomban. 2007-től kisebb-nagyobb megszakításokkal Alexandriában él.

Kötete:
Budapest-Kairó
(2013)

